



Yeni Ümit SRC 5 Kursu

TEHLİKELİ MADDE · ADR SÜRÜCÜ EĞİTİMİ

TEMEL EĞİTİM

SRC 5

ADR 2025

ÜNİTE 9

İlk Yardım Uygulamaları

Koruma-bildirme-kurtarma, yanıklar, soğuk yanığı, zehirlenmeler, göz, boğucu gazlar ve ilk yardım çantası

Okuma süresi: 20 dakika



BU ÜNİTEDE

Kaza anında ambulans gelene kadar geçen dakikalar çok değerlidir. Bu ünite de tehlikeli maddelerle temasta en sık görülen yaralanmalarda ilk yapılacakları ve kesinlikle yapılmaması gerekenleri öğreneceksiniz. Unutmayın: ilk yardım tedavi değildir, yardım gelene kadar durumu kötüleşmekten korumaktır.

ÖNCE KELİMELELER

Bu ünite de geçen terimler

Terim	Basit anlamı
İlk yardım	Sağlık ekibi gelene kadar olay yerinde, ilaçsız yapılan müdahale
Yaşam belirtileri	Bilinç, solunum ve dolaşım (nabız)
Koma pozisyonu	Bilinci kapalı ama nefes alan kişiyi yan yatırma
Soğuk yanığı (donuk)	Aşırı soğğun dokulara verdiği hasar
Kimyasal yanık	Asit ya da bazın cilde verdiği yanık
Boğucu gaz	Oksijenin yerini alarak boğan gaz: azot, argon, CO ₂
Ödem	Yaralanan bölgenin şişmesi
KKD	Kişisel koruyucu donanım

9 · İLK YARDIM

İlk yardım nedir, ne değildir?

İlk yardım; kaza ya da ani hastalıkta **tıbbi yardım gelene kadar, olay yerinde**, eldeki imkânlarla yapılan **ilaçsız** uygulamalardır. Amaç hayatı kurtarmak ve durumun kötüleşmesini önlemektir; **tedavi etmek değildir.**

💡 BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN

*İlk yardım yapan kişi bir **köprü** gibidir: yaralıyı olay yerinden doktora kadar taşımaz ama arada geçen süreyi güvenle aşmasını sağlar.*

Tehlikeli maddelerle olası hasarlar: sıcak ve soğuk yanıklar, kimyasal yanıklar, zehirlenmeler, enfeksiyon, radyasyon, boğulma, patlama yaralanmaları.

AKILDA TUTUN

Kazada önce **yazılı talimata** göre hareket edin; ilk yardımı ancak kendi güvenliğinizi sağladıktan sonra yapın.

TEMEL SIRA

Koruma · Bildirme · Kurtarma

1

Koruma

Olay yerini güvenli hâle getirin: ikaz işareti, motor kapalı, uzak durun

2

Bildirme

112'yi arayın: yer, yük, yaralı sayısı

3

Kurtarma

Ancak güvenliyse yaralıya müdahale edin

**BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN**

Uçakta anons hep aynıdır: **"Önce kendi maskenizi takın, sonra yanınızdakine yardım edin."** Zehirli bir bulutun içine koşan kurtarıcı, ikinci yaralı olur.

**SINAVDA SORULUR**

Acil müdahalede **ilk** yapılacak iş: **olay yeri güvenliğini sağlamak**. İlk yardıma **olay yerinde** başlanır.

9.1.1 · ISI YANIKLARI (1)

Yapılacaklar

- ◆ Kişi yanıyorsa **koşmasına izin vermeyin**; üzerini battaniyeyle örtüp yerde yuvarlayın.
- ◆ Bilinç, solunum ve dolaşımı kontrol edin.
- ◆ Yanık bölgeyi en az **20 dakika çeşme suyu** altında tutun.
- ◆ Yanığa yapışmamış giysileri ve **yüzük, saat, bilezik** gibi eşyaları çıkarın; şişme başlayacaktır.
- ◆ Yanığın üzerini **temiz bir bezle** örtün; yaralıyı battaniyeyle sıcak tutun.
- ◆ **112**'yi arayın.

9.1.1 · ISI YANIKLARI (2)

Asla yapılmayacaklar

Bir şey sürmeyin

Merhem, diş macunu, zeytinyağı, yoğurt, salça sürülmez.

Su toplayan yeri patlatmayın

Kabarcık mikroba karşı doğal örtüdür.

Yapışan giysiyi çekmeyin

Deriye yapışan kumaş olduğu gibi bırakılır.

Yanık yüzeyleri birlikte sarmayın

Parmaklar gibi yanık yüzeyler ayrı ayrı örtülür.

✚ SINAVDA SORULUR

Sıcak madde yanığında **zeytinyağı, diş macunu** sürmek **yanlıştır**; bölgeyi 15–20 dakika çeşme suyunda tutmak, temiz bezle örtmek ve 112'yi aramak doğrudur.

9.1.2 · KİMYASAL YANIKLAR

Asit ve baz teması

- ◆ Kimyasalın deriyle temasını **hemen kesin**; bulaşan giysileri çıkarın (eldiven giyerek).
- ◆ Bölgeyi **bol, tazyiksiz su** ile en az **15–20 dakika** yıkayın.
- ◆ Yaralının üzerini örtün; **112**'yi arayın.

 BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN

Kimyasal yanıkta su bir **silgi** gibidir: kimyasal deride kaldıkça yakmaya devam eder, ancak uzun süre akan su ile silinip gider.

 DİKKAT EDİN

Oksijenli su, buz ya da "nötrleştirmek için" başka kimyasal dökmeyin. Yalnızca **bol su**.

 SINAVDA SORULUR

Deride **aşındırma ile yanık** riski Sınıf 8 maddelerdedir: örneğin **UN 1824 sodyum hidroksit çözeltisi, 8**.

9.1.3 · SOĞUK YANIĞI VE DONMA

LPG, LNG, sıvı azot temasında

Aşırı soğukta bölgedeki kan dolaşımı yavaşlar: **uyuşukluk, hissizlik, kızarıklık**, iğne batar gibi ağrı. Soğutulmuş gazlarla çalışırken **yalıtımlı eldiven** giyin.

- ◆ Kişiyi soğuktan uzaklaştırıp **ılık bir ortama** alın; ıslak giysileri çıkarıp kuru giysi giydirin.
- ◆ Bölgeyi **ovmayın**; doğrudan **sıcak suya** sokmayın; kendiliğinden ısınmasını sağlayın.
- ◆ **Su toplamış yerleri patlatmayın**; temiz bezle örtün; el ve ayakları yukarı kaldırın.
- ◆ Bilinci açıksa **ılık** içecek verin; **112**'yi arayın.

9.2 · ZEHİRLENMELER

Zehir vücuda nasıl girer?



Sindirim



Solunum



Cilt

Belirti grubu	Örnekler
Sindirim	Bulantı, kusma, karın ağrısı, ishal
Sinir sistemi	Bilinç kaybı, havale, kasılma, baş dönmesi
Solunum ve dolaşım	Nefes darlığı, morarma, nabız bozukluğu, soğuk terleme

📌 SINAVDA SORULUR

Dış kanama bir zehirlenme belirtisi **değildir**.

9.2.1-3 · ZEHİRLENMEDE İLK YARDIM

Yola göre ne yapılır?

Sindirim yoluyla

Bilinci ve yaşam belirtilerini kontrol edin. Ağız bulaşırsa suyla çalkalatin. **Kusturmayın**, özellikle yakıcı madde içtiyse. Bilinç kapalıysa koma pozisyonu. 112.

Solunum yoluyla

Kişiyi hemen **temiz havaya** çıkarın ya da ortamı havalandırın. Bilinci açıksa yarı oturur, kapalıysa koma pozisyonu. 112.

Cilt yoluyla

Kendi ellerinizi koruyun. Bulaşan giysileri çıkarın. Deriyi **15-20 dakika bol suyla** yıkayın. 112.

▲ DİKKAT EDİN

Kusturmak, yakıcı maddenin yemek borusunu **ikinci kez** yakması demektir.

9.3 – 9.7 · DİĞER DURUMLAR

Göz, enfeksiyon, buhar

Durum	İlk yardım
Göze cisim batması	Dokunmayın , çıkarmaya çalışmayın; 112, göz uzmanı
Göze sıvı kaçması	Hemen göz durulama sıvısı (yoksa çeşme suyu) ile yıkayın; tıbbi yardım
Bulaşıcı madde teması	Sabunlu suyla iyice yıkayın; giysiyi çıkarıp bertaraf edin; 112
Cildi tahriş eden madde	Bol suyla yıkayın; sağlık kuruluşuna gidin
Asit buharı soluma	Ortamdan uzaklaşın, temiz hava ; hemen tıbbi yardım
Kimyasal yutma	Vakit kaybetmeden 112 ya da sağlık kuruluşu

 SINAVDA SORULUR

Asit buharı soluyan sürücünün “**bol su içip yola devam etmesi**” yanlıştır. Gözüne kimyasal kaçan sürücü **derhal göz durulama sıvısıyla** yıkar.

9.8 · BOĞUCU GAZLAR

Görünmeyen, kokmayan tehlike

Azot, argon, helyum, karbondioksit gibi gazlar havadaki **oksijenin yerini** alır. Kişi boğulduğunu **fark etmeyebilir**; birden bilinç kaybı olur.

**BUNU ŞÖYLE DÜŞÜNÜN**

*Boğucu gaz, odadaki **havayı sessizce boşaltan** bir hırsız gibidir: kapalı bir tank ya da konteynerde fark ettiğinizde bacaklarınız tutmuyor olabilir.*

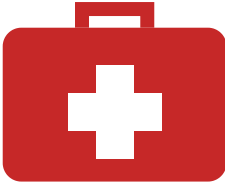
- ◆ Kazazedeyi **temiz havaya** çıkarın ve **112**'yi arayın.
- ◆ Solunum durmuşsa, eğitiliyseniz **temel yaşam desteğine** başlayın.

▲ DİKKAT EDİN

Kapalı bir alana **korumasız girmeyin**: içeride yatan kişiyi kurtarmak için koşanlar da aynı gazdan etkilenir.

9.9 · İLK YARDIM ÇANTASI

İçinde ne olur, ne olmaz?



kabinde, kolay ulaşılır

- | | |
|----------------------------|---------------|
| ✓ sargı ve gazlı bez | ✗ ilaç |
| ✓ flaster, yara bandı | ✗ merhem |
| ✓ üçgen sargı, boyunluk | ✗ alkol |
| ✓ turnike malzemesi | ✗ pamuk |
| ✓ makas, çengelli iğne | ✗ tentürdiyot |
| ✓ tıbbi eldiven, el feneri | |

Çanta tercihen **sürücü kabininde** durur.

Malzeme miktarı aracın kişi kapasitesine göre ayarlanır. Not defteri ve kalem de bulunur.

✚ SINAVIDA SORULUR

Tentürdiyot ilk yardım çantasında bulunmaz; ilk yardım **ilaçsız** uygulamadır.

ÖZET

Durum ve ilk hareket

Durum	İlk hareket
Her kaza	Koruma → Bildirme (112) → Kurtarma
Isı yanığı	20 dk çeşme suyu; hiçbir şey sürme
Kimyasal yanık	15–20 dk bol, tazyiksiz su
Soğuk yanığı	Ilık ortam; ovma yok, sıcak su yok
Yutma	Kusturma yok; 112
Soluma, boğucu gaz	Temiz hava; kurtarıcı kendini korur
Göze sıvı	Hemen göz durulama sıvısı



EĞİTMEN NOTU

İlk yardım bir eğitim konusudur; bu sayfalar size neyi yapmamanız gerektiğini hatırlatır. Fırsatınız olursa onaylı bir ilk yardım kursuna katılın; tehlikeli madde sürücüsü için çok değerli bir beceridir.

SIRADAKİ ADIM

Çalışmaya devam edin



SRC 5 Dijital Eğitim Rehberi

Diğer ünitelere geçmek için dokununuz



SRC 5 Deneme Sınavları

Kendinizi denemek için dokununuz



SRC 5 Fiyat Listesi

Temel, tank, Sınıf 1 ve Sınıf 7 ücretleri

YENİ ÜMİT SRC 5 KURSU



Yeni Ümit Kompleks, Mareşal Çakmak, Bağcılar
Cd. No: 114 Giriş Kat, 34160 Güngören/İstanbul



0 212 641 13 13



WhatsApp: 0 507 518 17 27



EĞİTMEN NOTU

Bu üniteyi tamamladınız. Sınavda soru çıkan noktaları bir kez daha gözden geçirmenizi öneririz. Güvenli yolculuklar dileriz.